

Monitoring postojů a chování ve vztahu k epidemii COVID-19 v České republice: projekt a hlavní výsledky

PhDr. Zdeněk Kučera

Ústav pro zdravotní gramotnost, z.ú.

Realizace výzkumu Behavioral Insights in COVID-19 (Behaviorální souvislosti epidemie COVID-19 v ČR)

- Cíl výzkumu: poskytnutí zpětné vazby k realizaci opatření ke kontrole pandemie a přizpůsobení komunikační strategie MZ ČR
- Společný projekt WHO/Euro, University Erfurt, Ministerstva zdravotnictví a Ústavu veřejného zdravotnictví a medicínského práva 1. lékařské fakulty University Karlovy
- Šetření se realizuje v 15 zemích evropského regionu WHO
- Výzkum se realizuje v opakujících se vlnách (v ČR: 18.8. a 24.11. 2020 a 19.1. 2021)
- Sběr dat na vzorku 1 000 lidí (dle kvótního výběru) provedla agentura IPSOS metodou CAWI (online dotazování)
- Data zpracovala Universita Erfurt, zasazení výsledků do českých reálií zajistil tým Ústavu veřejného zdravotnictví, výsledky prezentovala dr. Šteflová na MZ

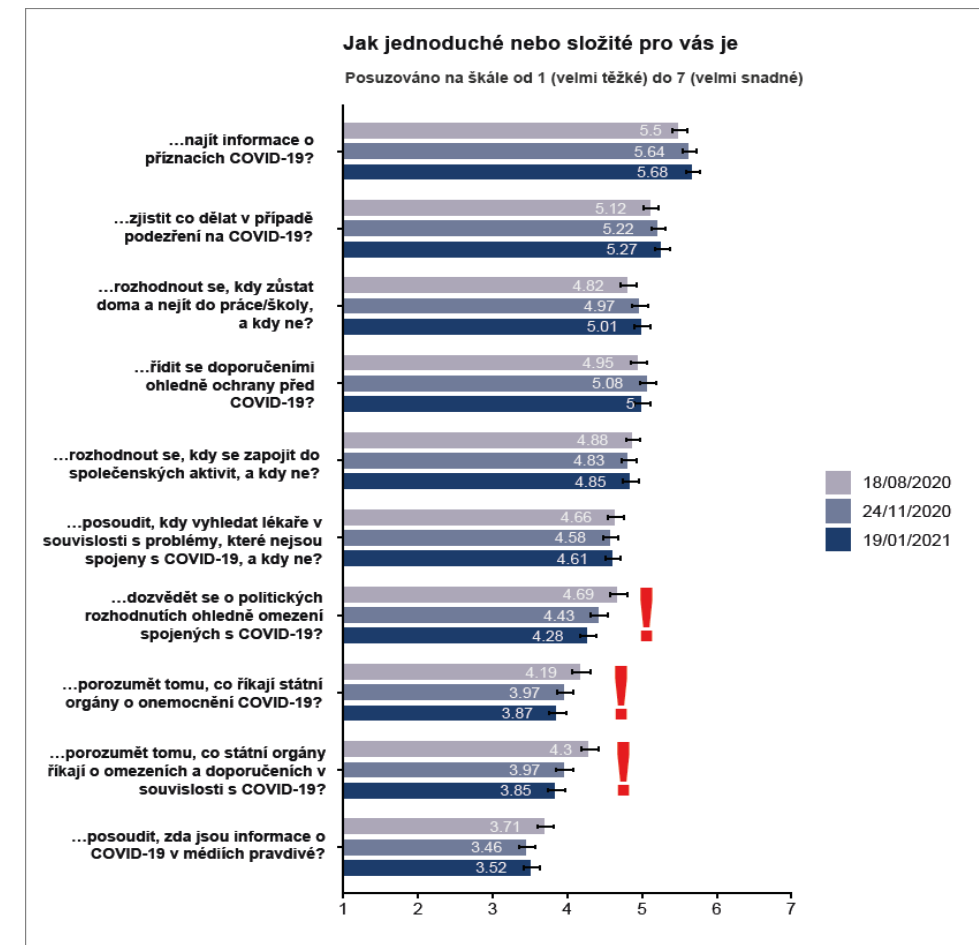
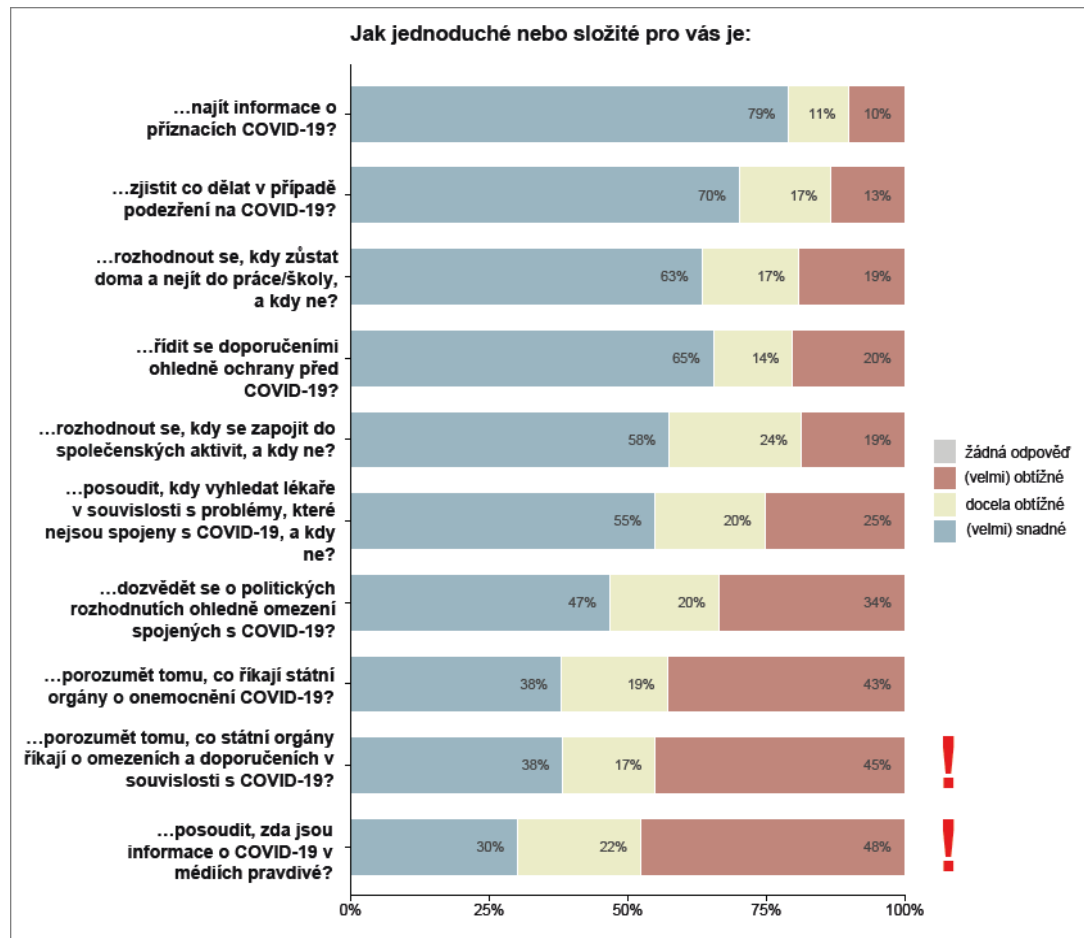
Hlavní okruhy, na které se šetření zaměřovalo

1. Znalosti a vnímání problémů
2. Individuální chování
3. Podpora politických rozhodnutí
4. Ekonomická situace a osobní spokojenost
5. Využívání médií a jejich důvěryhodnost
6. Testování a vakcinace

1. Znalosti a vnímání problémů

- Znalosti týkající se COVID-19 a opatření jsou relativně vysoké, problémy jsou s jasností oficiální komunikace
- Vnímání rizik zůstává relativně nízké a vnímání závažnosti se snižuje
- Respondenti nadále vnímají vyšší pravděpodobnost infekce a nižší self-efficacy
- *Více sdělení dr. Hnilicové*

Nižší úroveň porozumění komunikaci státních orgánů – zde dochází dokonce k poklesu. Nejnižší je schopnost posoudit pravdivost informací v médiích

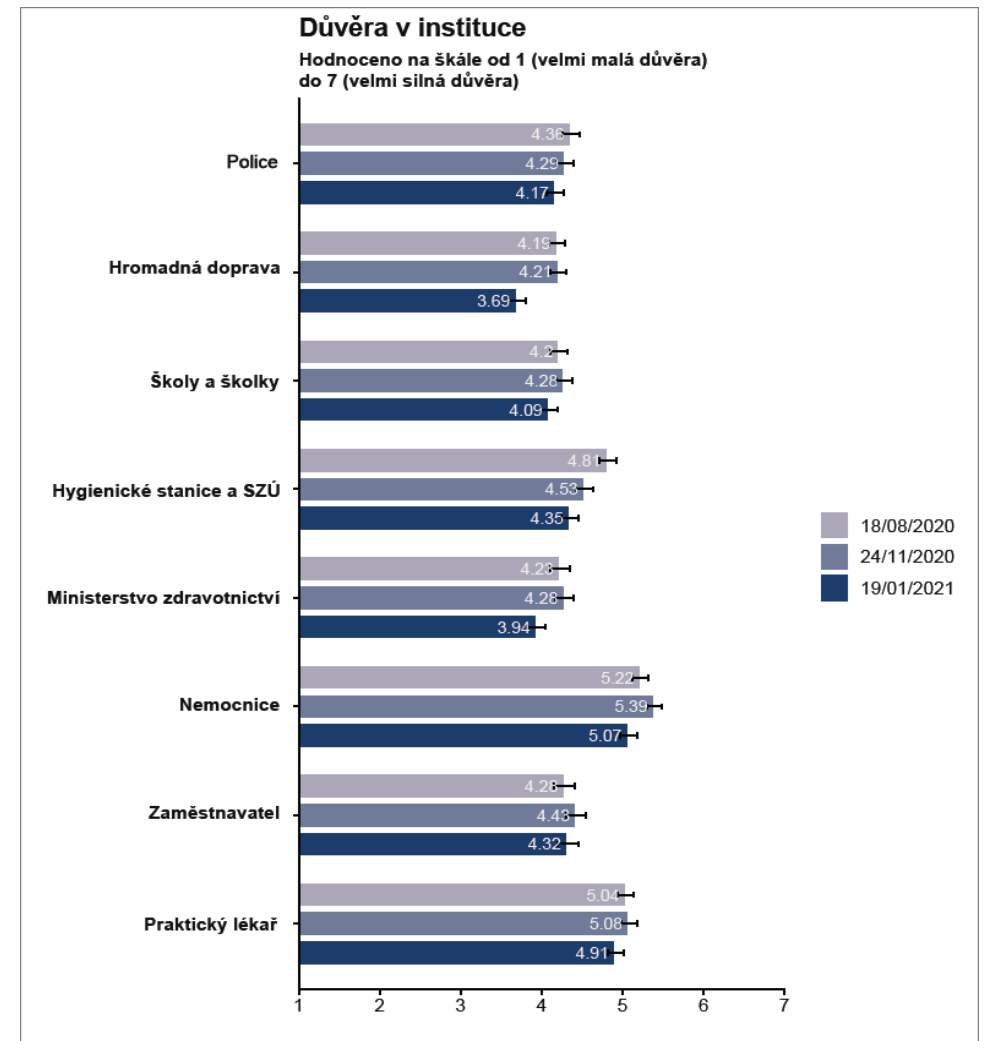
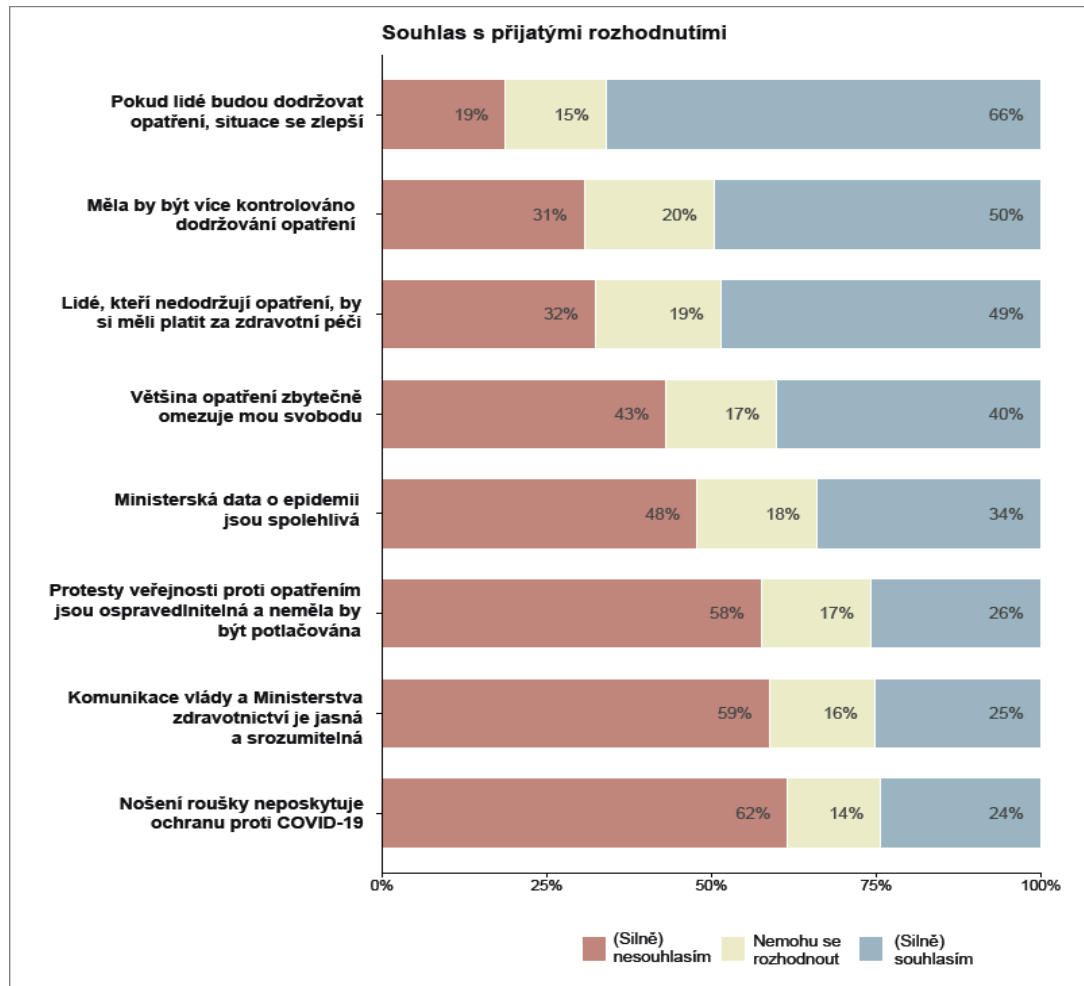
2. Individuální chování

- Preventivní jednání není zcela běžné
- Velká část respondentů nadále nezůstává doma, přestože mají příznaky COVID
- *Více ve sdělení dr. Hnilicové*

3. Podpora politických rozhodnutí

- Podpora opatření je i nadále vysoce polarizovaná, přičemž významná menšina respondentů považuje omezení za přehnaná
- Pochopení oficiální komunikace je pro mnoho respondentů stále náročné
- Vnímání spravedlnosti opatření pokleslo o 12%
- Důvěra ve zdravotnictví je nižší než v listopadu 2020

Převažuje přesvědčení, že dodržování opatření (a jejich kontrola) může pomoci. Jen pro čtvrtinu respondentů je komunikace vlády a MZ srozumitelná. Důvěryhodnost institucí klesá, nejdůvěryhodnější jsou praktičtí lékaři a nemocnice

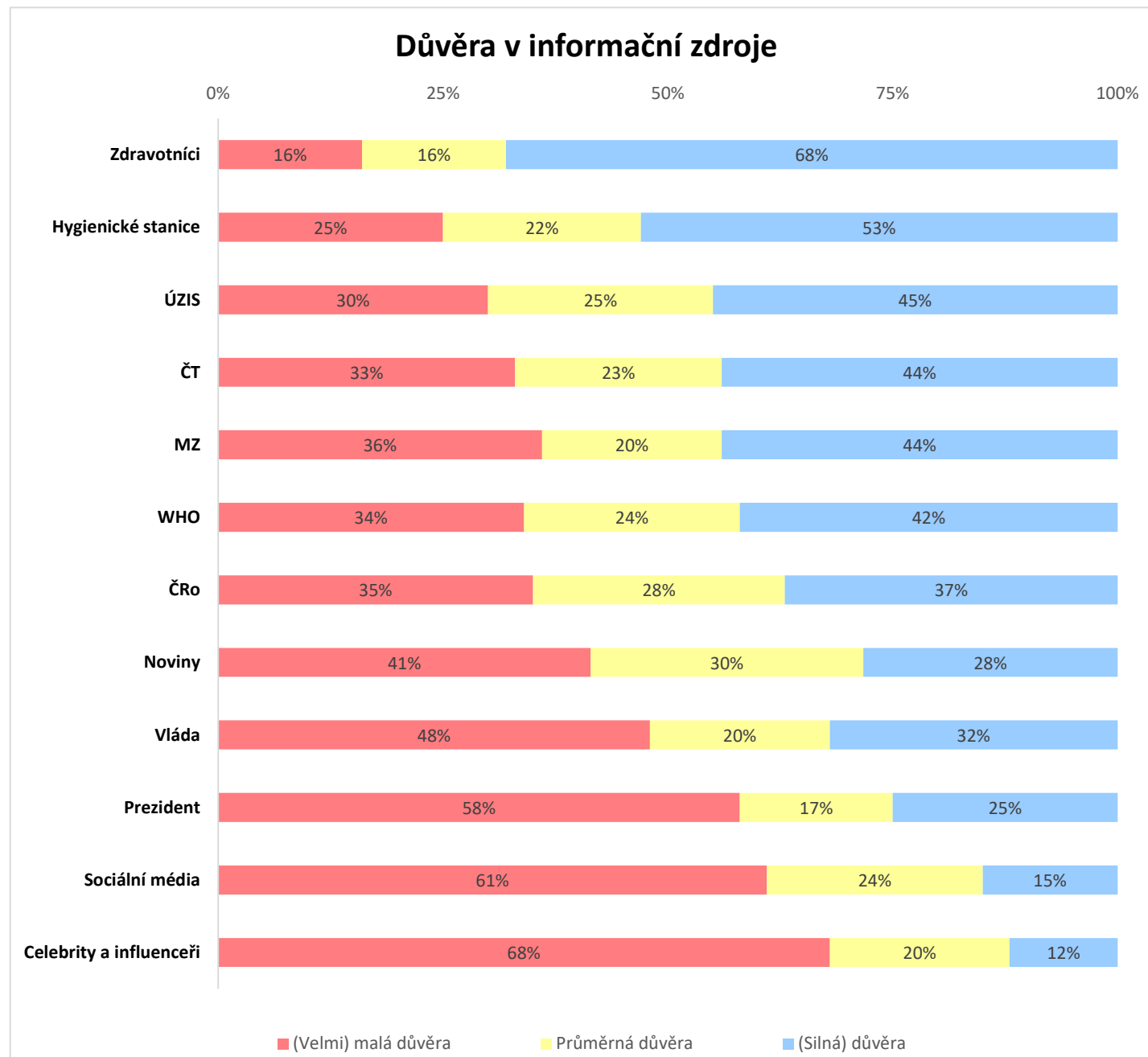
4. Ekonomická situace a osobní spokojenost

- Podíl respondentů, kteří prožívají ekonomické potíže nebo obavy, zůstal stabilní, ale nadále vysoce koreluje s negativními emocemi, názory a chováním
- Ukazatele blahobytu a odolnosti zůstávají v průměru dobré, ale úrovně jsou vyšší u mládeže a žen
- Negativní pandemické chování zůstalo stabilní, ale časté u skupin i s jinými problémy

5. Využívání médií a jejich důvěryhodnost

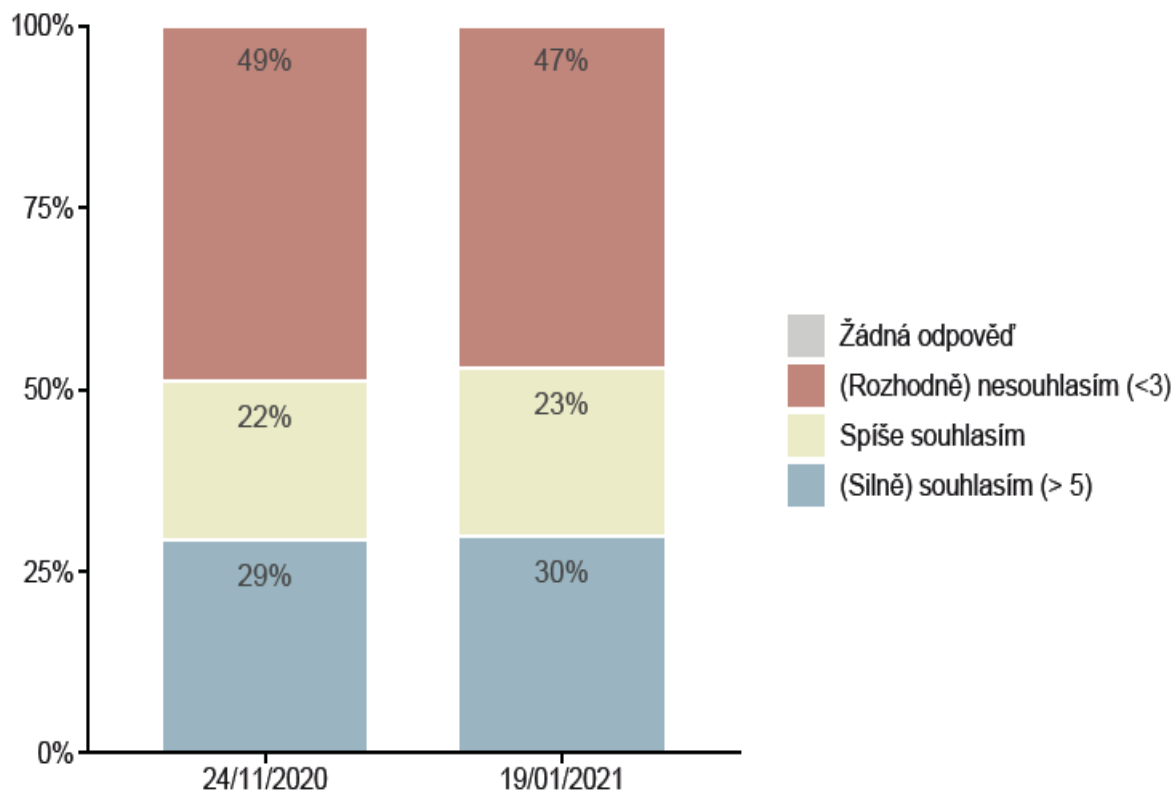
- Převažuje důvěra ve zdravotníky a vědce, epidemiology jako věrohodného zdroje informací
- Poněkud klesá přesvědčení, že pandemie je jen mediální bublinou
- Poměrně velké procento lidí věří, že na politická rozhodování mají vliv tajné organizace (45%), a že politici často neříkají pravdu o motivech svých rozhodnutí

Nejdůvěryhodnějšími informačními zdroji jsou zdravotníci a hygienici. Malou důvěru chovají k sociálním médiím a celebritám. MZ důvěřuje 44% obyvatel, vládě jako celku 32%

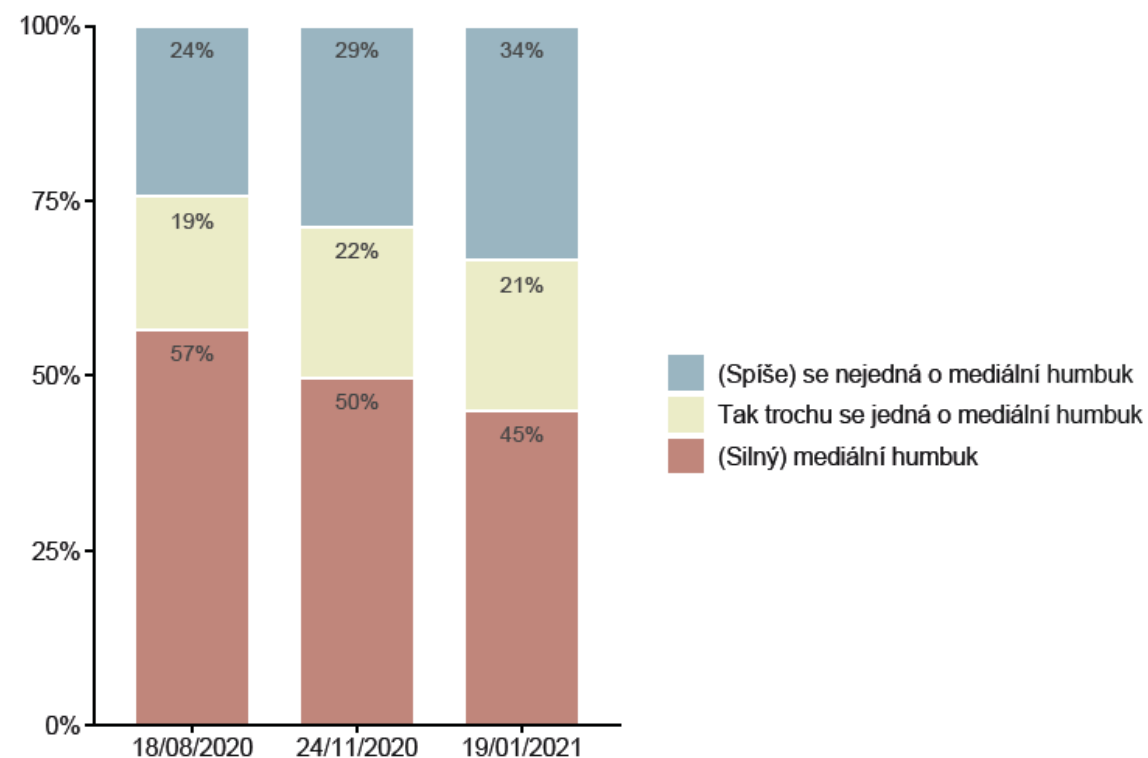

S názory „kontroverzních“ lékařů a jiných osobností souhlasí méně než třetina respondentů, stále 45% občanů věří, že pandemie je mediální humbuk

Myslím si, že názory některých známých lékařů a dalších osobností, kteří opatření považují za nadbytečná, jsou správné

Koronavirus pro mě je mediální humbuk

6. Testování a vakcinace

- Postoje k očkování se výrazně zlepšily
- Ochota nechat se otestovat a poskytnout jména pro trasování jsou pod žádoucí úrovní
- *Více k této otázce dr. Šteflová*